

Cerebral Parese-foreningen

Høringsuttalelse fra CP-foreningen til Utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget.

– Melding. St. 6 (2019-2020): Tett på tidlig innsats og inkluderende felleskap i barnehage, skole og SFO.

Generell kommentar

- Tilbudet til elever som har behov for særskilt tilrettelegging i skolen og spesialundervisningen har vært for dårlig over for lang tid. Derfor er vi fornøyde med at regjeringen, med denne meldingen, setter søkelyset på viktige problemstillinger på feltet og tar tak i framtidige utfordringer. Blant annet er vi glad for at retten til spesialundervisningen beholdes og at den har et økt fokus på viktigheten av tidlig innsats, et inkluderende felleskap og inkluderende praksis. Vi er enige i mange av perspektivene i denne meldingen, men vår hovedbekymring er at forslagene til virkemidler og tiltak ikke er sterke eller tydelige nok.

Kapittel 3 Mer inkluderende praksis

- **Bedre veiledning om universell utforming av barnehage- og skolebygg.**

Vår merknad: Regjeringen forslår å styrke veiledningen om universell utforming. Vi er ikke imot forslaget, men vi etterlyser konkret handling. Vi ber om ressurser, slik at vi kan gjennomføre «Veikart for universell utforming av nærskoler» innen 2030. Vi støtter FFO sitt forslag om å bevilge 200 mill. kr. i øremerkede stimuleringsmidler årlig til kartlegging av status, planlegging og aktuelle tiltak.

Kapittel 4 Pedagogisk-psykologisk tjeneste

- **Vurdere å endre kravet til sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten i enkelte forhold slik at barnehagen og skolen kan gjøre vedtak i samråd med foreldrene, dersom saken er godt nok opplyst for å kunne fatte et forsvarlig vedtak**

Vår merknad: Regjeringen vurderer å endre kravet til sakkyndige vurderinger. Vi forstår intensjonen med dette forslaget, i og med at det er et utbredt ønske om å komme raskere i

gang med tiltak og å være tettere på, men vi er likevel litt bekymret over hvordan dette kan slå ut, særlig med tanke på de barna som har sammensatte behov og komplekse utfordringer. Det er svært viktig at vurderingene som skal ligge til grunn for vedtakene er tilstrekkelig faglig forankret. Det kan for eksempel være veldig ulike synspunkter på hva som er et forsvarlig vedtak. Det er viktig for oss at PP-tjenesten fortsatt skal utgjøre en god og faglig utrednings- og veiledningsinstans.

Kapittel 5 Kompetanse i barnehager og skoler i støttesystemene

- **Tydeliggjøre og stramme inn regelverket for bruk av assistenter som gir spesialpedagogisk hjelp i barnehagen og spesialundervisning i skolen.**
- **Foreslå å presisere i opplæringsloven at den sakkyndige vurderingen skal ta stillingen til hvilken kompetanse de som skal gjennomføre spesialundervisningen skal ha.**
- **Vurdere hvordan alle barnehager og skoler kan få tilstrekkelig tilgang til spesialpedagogisk kompetanse.**

Vår merknad: Regjeringen forslår å stramme inn regelverket for å kunne bruke ufaglærte assistenter i undervisningen. Dette er vi veldig enige i og på dette området har vi store forventninger til forbedringer. Vi ser på det som helt uakseptabelt at de elevene som trenger mest hjelp og faglig støtte, skal få opplæring av de som er minst kvalifisert. Vi forventer endringer i opplæringsloven, samt en tydeligere politikk omkring hvordan vi skal oppnå dette krevende, men nødvendige kompetanseløftet. Vi mener det bør tilføres mer ressurser og økte bevilgninger, samt at det må bli enklere for spesialpedagoger å oppnå undervisningskompetanse og å bli ansatt i skolen. Blant annet bør det vurderes at de særskilte kompetansekravene i norsk, matematikk og engelsk fjernes.

Kapittel 7 Det statlige støttesystemet

- **Overføre ressurser fra Statped til kompetansetiltak rettet mot kommuner og fylkeskommuner, med særlig vekt på PP-tjenesten.**

Vår merknad: Regjeringen forslår en kompetanseoverføring fra Statped til kommuner og PP-tjenesten. Dette utgjør en 150-200 millioner over en 5-årsperiode. Vi er enig i at det trengs et kompetanseløft på skolene og i kommunene, men vi deler FFO sin bekymring over å at stillingene skal tas fra Statped og overføres direkte inn i kommunene og PPT. Det blir ikke nødvendigvis flere «hender», i hvert fall ikke i små kommuner, da 300 stillinger skal fordeles på 356 kommuner. Vi frykter at det kan bli vanskelig å nå den forventede effekten, samtidig som at det for Statped kan bli vanskeligere få utført sine oppgaver (med et kutt på 25 %). Som nevnt i punktet over, mener vi det er nødvendig å øke bevilgningene dersom vi skal klare å oppnå et nødvendig og varig kompetanseløft. Det er ikke tilstrekkelig å bare flytte noen av midlene/ressursene.

- **Avgrense Statpeds mandat til å gjelde tjenester og kompetansespredning på små og særlig spesialiserte fagområder og i svært komplekse saker**

Vår merknad: Vi erfarer at barn med CP som har behov for ASK i liten grad får riktig innsats og oppfølging. Statped sitt ASK-oppdrag har gitt grunn til håp om bedring. CP-foreningen mener kompetansen som finnes i Statped-systemet må vernes og videreutvikles, ved å definere ASK som et selvstendig fagområde i Statped. Vi mener ASK må defineres som et minoritetsspråk. Tilnærmingen til ASK fagområdet i Statped må også inkludere kompetanse i hvordan språkmiljø bygges i barnehage og skole, og hvordan familie- og nærpersoner kan få opplæring og veiledning.

Barn med CP skal ha tilbud om kognitiv utredning, og dersom vansker oppdages skal det settes inn tiltak. Utfordringer kan være ujevn evneprofil, vansker med tempo, selvregulering, sensitiv for lyd, oppmerksomhetsvansker, syns- og hørselsproblemer. Å finne ressursene hos disse barna og kompensere ved å skape et godt læringsmiljø er viktig. Barnehage og skole møter hver for seg få av disse barna, og trenger derfor tilgang til et spesialisert fagmiljø. Vi mener fagområdet medfødt og tidlig ervervet hjerneskade bør være en del av Statped sitt fagområde.

Kapittel 8 En skolefritidsordning for alle

- **Innføre en nasjonal ordning for gratis SFO for barn med behov for særskilt tilrettelegging på 5.-7. trinn.**

Vår merknad: Vi er ikke imot forslaget, men ønsker å formidle en bekymring over at dette forslaget kan gjøre det vanskeligere for barn med CP eller andre funksjonsnedsettelse (og deres familier) å få innvilget Brukerstyrt personlig assistent (BPA). Å få innvilget BPA er allerede vanskelig og vi har mottatt tilbakemeldinger på at familier har fått avslag på BPA med begrunnelse i SFO-tilbudet. Det synes vi er en uheldig utvikling, da det er så individuelt hva som passer best for den enkelt familie. For noen barn og familier er utvidet tilbud om SFO det beste for å kunne håndtere og organisere hverdagen, men for andre hadde det vært enklere og mye mer ønskelig å kunne dra hjem, i likhet med andre jevnaldrende barn, da ved hjelp av assistent/assistenter. BPA er et likestillingsverktøy også for barn. BPA gir frihet til å gå hjem sammen med andre barn på deres alder, gjør lekser, rydde rommet og ha oppgaver hjemme slik det er vanlig. For de som er ASK-brukere, er vår erfaring at BPA er helt avgjørende.

ASK

Til slutt i denne høringen vil vi understreke viktigheten av kompetanseløft når det gjelder ASK og at det ansettes pedagogisk personale med ASK-kompetanse i laget rundt barnet, på samme måte som det er nødvendig med tegnspråk-kompetanse og kompetanse i ulike minoritetsspråk. I den forbindelse mener vi det er viktig at disse miljøene sikres faglig veiledning med utgangspunkt i et statlig støttesystem med spisskompetanse på ASK. Vi anbefaler derfor at Statpeds ansvar for veiledning og kompetanseoverføring styrkes. For en

grundigere gjennomgang av disse problemstillingene vil vi vise til høringsuttalelsen fra ISAAC Norge.